

undervejs, er det naturligvis vanskeligt at faa en Statistik over, men sikkert er det, at det Tal af Elever, der gaa ud 1 à 2 Aar, før de skulle have Præliminæreksamen, er over Halvdelen, og der er dem, der paastaa, at det er de Totrediede, Nu var det dog ønskeligt, om vi kunde indrette Undervisningen saaledes, at denne Halvdel eller disse Totrediede ogsaa fik en fornuftig Afslutning paa Skolegangen, saa at de ikke forlode Skolen paa den Maade, der er skadeligst af alle, nemlig saaledes at de ere rendte fra Arbejdet midtvejs. Hvis vi derfor toge Afslutningen ved Udgangen af 3die, som er den egentlige Konfirmationsklasse, gjorde man Realskolerne en Tjeneste, saa kunde de vente at faa alle Eleverne ført til denne Afslutning. Tillige tror jeg, at man økonomisk letter det for dem. Den 4de Realklasse, som de kunne lade være at holde, er sikkert ikke en Indtægtskilde for dem. Tværtimod koster den Penge. Imidlertid er det ikke Meningen, at man vil forhindre dem i at give en fyldig Undervisning for dem, der ville gaa videre og blive i den nuværende 4de Realklasse. Det vil tværtimod være glædeligt, om maaske lige saa mange, som nu tage Præliminæreksamen, vilde gaa den nuværende 4de Klasse igennem. Der er kun et, man skal passe ved Indretningen, nemlig at man ikke oven paa Afslutningen ved Udgangen af 3die Klasse, den, Forslaget kalder almindelig Forberedelseksamen, men som jeg vil betegne som Mellemskolens Afslutning, Barneskolens Afslutning, giver dem Aaret efter en stor, omfattende Eksamen, hvor de skulle huske Fagene om igen. Det vilde ødelægge deres Skolegang i det Aar. Man kan indrette en saadan Fortsættelsesklasse, som er foreslaet i Loven, og som bringer mig til at tænke paa en tilsvarende Fortsættelsesklasse for et noget yngre Alderstrin, indrettet af Københavns Kommune for Kommuneskolens Afgangsklasser. Det maatte blive en Klasse, hvor, som Dr. Rønning, Inspektør for Realskolerne, sagde forleden Aften paa den lærde Skoles Læreres Møde, en god og fornøjelig Undervisning kunde finde Sted. Jeg skal bemærke, at jeg tror ikke, det er rigtigt, som i Loven at sætte saa nøje, hvilke Fag der skal undervises i, men det kan jo være Genstand for Forhandlinger i Udvalget.

Med Hensyn til de Elever, som slutte af ved 15-Aars Alderen, maa jeg sige, at jeg anser en Afslutning i denne Alder for at være paabudt af Barnenaturen og vore Forhold. Som en højt anset Skolemand, der staar Folkeskolen nær, sagde — jeg

har ikke Ret til at nævne hans Navn — en Gang i et Brev til mig: „Femtenaarsdrengen føler sig endnu som Barn. Han kan gaa ud paa Marken, i Haandværkerlære og ind i Butikken, hvorimod den 16-Aars Præliminarist allerede føler sig som et ungt Menneske, en Embedsmands spire og har alle en saadans Aspirationer“. Der er vist ikke saa lidt sandt i dette, om jeg end ikke vil underskrive det Ord til andet. Der indvendes, at vi kunne ikke sætte Afslutningen ved 15-Aars Alderen, fordi de fleste søge Realskolen af den Grund, at Præliminæreksamen giver Ret til at blive Postmand osv., og det vilde de ikke undvære. Imidlertid er det jo saadan allerede nu, at de fleste, der gaa i Realskole, komme til at undvære denne Ret, fordi de gaa ud før Præliminæreksamen. Dernæst skulde jeg tro, at hvis vi fik en Statistik over alle, som have taget Præliminæreksamen, have de fleste kun benyttet den som en Afslutning paa almindelig god Skolegang og ere saa gaaede over i Handelskontorer, ere blevne Haandværkere og komne i andre praktiske Stillingen. Men endelig vil der saa, hvis det virkelig er sandt, hvad der siges fra nogle Realskolers Side, nok være Grund til at understrege lidt tydeligt, at denne videregaaende Barneskoles Formaal er ikke at være en Embedsskole, men det at give en god Barneundervisning. For øvrigt er jo det enkelte Punkter, der maatte være Genstand for Udvalgsbehandling.

Jeg maa endnu, før jeg forlader Mellemskolens Undervisning, sige, at hvis vi kunne faa det indrettet som i Lovforslaget paatænkt, at der kom en fornuftig Afslutning af Barneundervisningen ved Udgangen af 3die Klasse med Adgang til en god og fornøjelig Fortsættelsesklasse for dem, der ville have det, i Mellemskolen, vilde det være det bedste. Hvis det derimod skulde lykkes under denne Lovs fortsatte Behandling at faa en stor Huske-Præliminæreksamen ind i Fortsættelsesklassen, vilde jeg regne Lovforslagets Hensigt paa dette Punkt for forspildt.

Saa kommer jeg til Ungdomsskolen, den gamle „sorte Skole“, hvor de lærde Fag, om man tør bruge det Navn — jeg vil ikke vedkende mig det Ord — begynde, og hvor man kan sige: Nu komme vi først ud over Barneskolen, nu komme vi til de Aar, hvor Lærlingene udvikles til Ynglinge. Her komme vi til den højere Undervisning, men alt, hvad der i gamle Dage laa som tung Videnskabelighed og Lærdom over Skolen, have vi faaet strøget